

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/359/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618206207
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7618206207.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a sudkýň JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO 31 575 951 proti žalovanej: Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom v K.J., Z. XXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Ján Buroci s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Za Šestnástkou 17, o zaplatenie 1.213,33 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 23.07.2019 č.k. 8Csp/159/2018 - 181 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) konanie o zaplatenie 180,35 eur zastavil a žalobu v zostávajúcej časti zamietol. Rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 70,28 %, o výške ktorej bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia 1.213,33 eur s príslušenstvom titulom plnenia úverovej zmluvy.

3. Žalobca zobral žalobu v priebehu konania späť čo do zaplatenia 180,35 eur, preto súd prvej inštancie s poukazom na § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 C.s.p. konanie v tejto časti zastavil. Súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby nebol potrebný, nakoľko k späťvzatiu došlo skôr, než začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie.

4. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že strany sporu uzavreli dňa 19.10.2012 úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2.000,- eur s ročnou úrokovou sadzbou 12,9 % s dojednanou výškou splátky 29,93 mesačne s počtom splátok 120, splatných vždy k 15. dňu v mesiaci a s konečnou splatnosťou úveru 17.10.2022. RPMN bola v zmluve dojednaná vo výške 15,79 %, priemerná RPMN ku dňu podpisu zmluvy uvedená vo výške 19,08 %. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sa stali všeobecné obchodné podmienky Prima banka Slovensko, a.s. Listom zo dňa 22.12.2015 žalobca upozornil žalovanú na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a listom zo dňa 17.9.2018 vyzval žalobca žalovanú na predčasné splatenie úveru. Pohľadávka žalobcu ku dňu predčasného zosplatnenia dňa 17.09.2018 predstavovala 1.345,17 eur s prísl. Výzva na predčasné splatenie úveru bola žalovanej doručená dňa 20.09.2019 a podľa doručenky predloženej žalobcom zásielku prevzal manžel žalovanej.

5. Po právnom posúdení veci v zmysle § 1 ods. 2, § 7 ods. 1,2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len zák. č. 129/2010 Z.z.), čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu

a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že žaloba nie je opodstatnená, preto ju zamietol.

6. Súd prvej inštancie daný zmluvný vzťah posudzoval ako vzťah spotrebiteľský, na ktorý je potrebné aplikovať predpisy na ochranu spotrebiteľa. Zák. č. 129/2010 Z.z. ust. § 7 ods. 1 vyžaduje pred založením zmluvného vzťahu so spotrebiteľom zo strany dodávateľa skúmať bonitu klienta s odbornou starostlivosťou, to znamená s vyšším stupňom obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok v zmysle tohto zákonného ustanovenia nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Veriteľ pri posúdení úverovej schopnosti klienta je povinný brať na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky ale i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Je povinnosťou veriteľa získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú len také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne zabezpečovať aj ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

7. Žalobca v konaní tvrdil, že pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver posúdil jej príjmy a výdavky na základe údajov uvedených v jej žiadosti o poskytnutie úveru a vychádzal aj z reportu zo Sociálnej poisťovne a údajov zo Spoločného registra bankových informácií a nebankového registra klientskych informácií.

8. Súd prvej inštancie mal v danom prípade za to, že žalobca pred uzavretím zmluvy neskúmal bonitu žalovanej dostatočne. Už zo žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru vyplýva, že žalovaná z príjmu splácala úvery vo výške 200,- eur a povolené prečerpanie 45,- eur. V žiadosti uviedla priemerný čistý mesačný príjem vo výške 570,- eur. Žalobca nezisťoval ďalšie informácie o príjmoch a výdavkoch žalovanej, teda neanalyzoval osobný a domáci rozpočet žalovanej (výdavky s bývaním, zdravotným stavom, vyživovacie povinnosti a iné). Z výpisu zo spoločného registra bankových informácií vyplynulo, že v roku 2012 bolo odmietnutých 16 žiadostí žalovanej o osobný úver a o povolenie debetu na bežnom účte. Skutočnosť, že žalovanej príjmy nepostačujú na úhradu výdavkov, potvrdzujú i ďalšie úvery, ktoré jej boli následne žalobcom v roku 2013 a 2014 poskytnuté. Nároky žalobcu vyplývajúce z týchto zmlúv sú predmetom konaní vedených pred Okresným súdom Spišská Nová Ves.

9. Súd prvej inštancie tak mal dostatočne preukázané, že žalobca neposúdil schopnosť žalovanej ako spotrebiteľky splácať úver s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., preto nie je oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. Z týchto dôvodov žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a vychádzajúc z pomeru úspechu vo veci priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 70,28 %.

10. Proti tomuto rozsudku, a to proti jeho zamietajúcemu výroku a výroku o trovách konania v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobe vyhovel. Uplatnil náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. V odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že by neposúdil schopnosť spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou v súlade s ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Žalobca si v zmysle tohto zákonného ustanovenia svoju povinnosť splnil a posudzoval s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej úver splácať s prihliadnutím na

dobu poskytnutia úveru, jeho výšku, príjem spotrebiteľky i účel úveru. V zmysle ust. § 7 ods. 2 spomínaného zákona bola žalovaná ako spotrebiteľ povinná uviesť žalobcovi všetky údaje, pričom žalobca má len právo (nie povinnosť) využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok stanovených zákonom. Pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver banka posúdila jej príjmy a výdavky na základe údajov uvedených v žiadosti o spotrebný úver a tiež na základe údajov o výške príjmu žalovanej z reportu zo Sociálnej poisťovne a z reportu zo Spoločného registra bankových informácií. Súd prvej inštancie nesprávne ustálil, že by žalobca nezisťoval ďalšie informácie o príjmoch a výdavkoch žalovanej, hoci bolo povinnosťou žalovanej poskytnúť žalobcovi úplné údaje ohľadom posúdenia jej schopnosti splácať úver. Skutočnosť, že žalovanej boli poskytnuté žalobcom aj ďalšie úvery v neskoršom období, nesúvisí so skúmaním jej bonity v čase uzavretia zmluvy dňa 19.10.2012. S poukazom na iné rozhodnutia krajských súdov má za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil.

11. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla potvrdiť rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny a uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnila sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré považuje za správne. Odvolacie námietky žalobcu nemajú oporu v žiadnom právnom predpise. Žalobca nemal žiadne informácie o výške mesačných nákladov žalovanej, preto neposúdil jej schopnosť splácať úver v zmysle zákona.

12. Žalobca v replike zotrval vo svojej odvolacej argumentácii.

13. Žalovaná v duplike zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach.

14. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

15. Odvolací súd po preskúmaní odvolania zistil, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávnej aplikácie právnej normy dospel k nesprávnemu záveru o tom, že nárok žalobcu nie je opodstatnený.

16. Niet pochyb o tom, že daný úverový vzťah je vzťahom spotrebiteľským, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

17. Podľa § 7 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu 19.10.2012, teda ku dňu uzavretia zmluvy veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi, tým nie je dotknuté ust. § 17 ods. 3. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

18. Podľa § 11 ods. 2 cit. zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

19. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní ustálil, že žalobca ako dodávateľ v danom prípade nesplnil povinnosť ustanovenú v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., keď pri posúdení schopnosti žalovanej ako spotrebiteľa splácať poskytnutý spotrebiteľský úver, nepostupoval s odbornou starostlivosťou tak, ako vyplýva zo spomínaného zákonného ustanovenia.

20. Žalobca ako dodávateľ podľa názoru súdu prvej inštancie pochybil predovšetkým z toho dôvodu, že dostatočne nezisťoval všetky informácie o príjmoch a výdavkoch žalovanej, keď vzhľadom na príjmy žalovanej tieto neanalyzoval v súvislosti s výdavkami, ktoré vynakladá na osobný a domáci rozpočet. Žalobcovi je potrebné tiež vytknúť, že nezohľadnil, že žalovanej bolo odmietnutých 16 žiadostí o osobný

úver a o povolenie debetu na bežnom účte. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že príjmy žalovanej nepostačujú na úhradu výdavkov, a to vzhľadom i na ďalšie úvery, ktoré jej boli žalobcom následne v roku 2013 a 2014 poskytnuté.

21. Vzhľadom na tieto závery s poukazom na § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nie je oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, preto žalobu zamietol.

22. Súdu prvej inštancie je potrebné predovšetkým vytknúť, že ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. na daný prípad nesprávne aplikoval, keď na základe tohto zákonného ustanovenia žalobu zamietol.

23. Vychádzajúc z ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. je zrejmé, že zákon v súvislosti s porušením povinnosti dodávateľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver spája ten právny následok, že dodávateľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

24. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že súd prvej inštancie síce správne dospel k záveru, že v dôsledku porušenia povinnosti uvedenej v § 7 ods. 1 spomínaného zákona, zaniklo oprávnenie žalobcu vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, v odôvodnení rozhodnutia však žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo z tohto dôvodu žalobu zamietol.

25. Vychádzajúc z obsahu žaloby ale aj z ďalších tvrdení žalobcu je zrejmé, že predmetom konania je nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie sumy 1.213,33 eur s prisl. poníženej o sumu 180,35 eur, v ktorej časti bolo konanie zastavené, titulom plnenia úverovej zmluvy z dôvodu, že žalovaná porušila zmluvné povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy, keď prestala uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, v dôsledku čoho žalobca predčasne zosplatnil úver dňa 17.09.2018.

26. Pokiaľ by v danom prípade bol daný dôvod pre aplikáciu ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., to ešte neznamená, že žalobcovi zanikol nárok na úhradu dlžných splátok vyplývajúcich z daného úverového vzťahu, ktorých prehľad vyplýva z písomných dôkazov predložených žalobcom v priebehu konania.

27. Pokiaľ teda súd prvej inštancie z dôvodu aplikácie ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. na daný prípad žalobu zamietol, jeho rozhodnutie je potrebné považovať za nesprávne, keďže žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo žalobca nemá nárok na zaplatenie dlžných splátok vyplývajúcich z daného úverového vzťahu voči žalovanej.

28. Vychádzajúc z nesprávnej aplikácie spomínaného zákonného ustanovenia, súd prvej inštancie nezameral dokazovanie na zistenie skutočností, rozhodujúcich pre posúdenie nároku žalobcu, preto odvolaciemu súdu neostávalo iné, len v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a v zrušenom rozsahu vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude po vrátení veci doplniť dokazovanie v naznačenom smere, opätovne podriaďiť obsah danej zmluvy kontrole pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a súdnej kontrole z hľadiska aplikácie zákona č. 129/2010 Z.z. a až potom vo veci rozhodnúť.

30. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).